

в розшуку та затримано 34 особи, підозрювані у вчиненні кримінального правопорушення. Така статистика свідчить, що тварини сприяють кінологам-спеціалістам у виконанні посадових повноважень і суттєво підвищують ефективність їх виконання.

Незважаючи на те, що застосування службових собак у діяльності Національної поліції України сприяє суттєвому підвищенню якісних та кількісних показників роботи, тварини залишаються тваринами і при виконанні ними завдань трапляються випадки, коли собаки втрачають контроль над собою та не реагують на команди спеціаліста-кінолога, що приводить до жертв серед цивільного населення.

Беручи до уваги вищесказане, на сучасному етапі кінологія є достатньо розвинутою наукою як на території України взагалі, так і в лавах Національної поліції України зокрема. Окрім цього, вона веде до покращення умов роботи поліцейськими та рятує сотні життів щодня. Проте, нам треба більше часу приділяти навичкам контролю за тваринами, їхнім тренуванням та використанням спеціальних засобів, які допоможуть краще контролювати тварин.

Отримано 16.11.2018

УДК 159.9:636.7.044.08(477)

Анастасія Сергіївна КОЛЬЧИК,

курсант 4 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Микола Анатолійович КОМЗЮК,

старший викладач кафедри тактичної

та тактико-спеціальної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7656-1061>

ВАЖЛИВІСТЬ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАЇНЬ ПРАЦІВНИКІВ КІНОЛОГІЧНИХ СЛУЖБ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Виникнення кінології можна простежити далеко вглиб століть. Проте в її сучасному вигляді і розумінні кінологія виникла значно пізніше – у другій половині 19 століття. Сучасна кінологія

поповнюється все новими і новими знаннями, у зв'язку з чим переглядаються окремі теоретичні положення цієї дисципліни.

Велика кількість даних свідчить про деструктивний вплив екстремальних умов на психічний стан та стан здоров'я кінолога-рятувальника внаслідок невідповідності його можливостей вимогам до професійних якостей та кваліфікації [1].

Незважаючи на те, що існує значна кількість психологічних досліджень, які присвячені вивченню окремих аспектів професійної діяльності фахівців екстремального профілю, професіографічне вивчення діяльності кінологів-рятувальників МНС України в сучасних умовах праці не розкрито. В Українській психологічній науці професійна діяльність кінологів-рятувальників не була об'єктом дослідження. У той же час питанням підготовки військовослужбовців-кінологів, готовності до професійної діяльності майбутніх офіцерів-кінологів приділялася увага в працях О. Д. Богданюка [2], О. В. Винограда [3] тощо.

Аварійно-рятувальні підрозділи являють собою спеціальні воєнізовані формування, на які покладається захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного і військового характеру, участь у заходах територіальної оборони, а також міжнародних рятувальних та інших гуманітарних операціях.

Враховуючи специфіку професійної діяльності інспекторів-кінологів, слід виокремити її певні особливості, серед яких: висока відповідальність за наслідки реалізації прийнятих рішень, суворе регламентація професійної діяльності, наявність дезінформації, робота з наркотичними засобами, їх аналогами, зброєю, боеприпасами, порушниками митного законодавства, часті зміни місця дислокації, порушення режиму харчування та сну, несення служби в нічний, надурочний час, а також у вихідні та святкові дні, температурні впливи за різних умов несення служби тощо. Для виконання безпосередніх посадових обов'язків, ефективної організації службової діяльності, усвідомленого виходу зі складних ситуацій, уникнення напружених ситуацій, ефективного розподілу свого часу тощо, інспектор-кінолог повинен володіти спеціальними знаннями.

Під поняттям «спеціальні знання» розуміємо знання, які визначають специфіку діяльності та методику оволодіння ними. Загальновизнано, що це такі знання, якими володіє обмежене коло

осіб і набуті вони в результаті спеціальної освіти, досвіду практичної діяльності в певній сфері. Спеціальні знання є результатом певної професійної підготовки і, як вважається, повинні відповідати сучасному рівню розвитку науки [4].

Організація пошуково-рятувальних робіт працівниками кінологічних підрозділів проводиться в різних умовах надзвичайних ситуацій, основні з яких можна згрупувати наступним чином:

- у завалах зруйнованих будинків і споруд, що утворюються в результаті природних, техногенних надзвичайних ситуацій;
- при катастрофах транспортних засобів;
- у лавинних виносках, накопиченні землі, каменів, піску від селів і обвалів;
- у природному середовищі;
- на водних об'єктах.

Враховуючи все вищесказане, можна підсумувати, що спеціальні знання – це сукупність знань, отриманих в процесі спеціальної підготовки та відпрацьованих до автоматизму навиків, які дозволяють ефективно протидіяти контрабанді наркотичних засобів, психотропних речовин, зброї та боєприпасів.

До спеціальних знань відносяться знання теорії спеціального дресирування службових собак щодо пошуку наркотичних засобів, психотропних речовин, зброї, боєприпасів, тютюнових виробів та грошових знаків у вигляді банкнот, які включають вивчення фізіологічних основ поведінки та дресирування собаки, дозволяють розуміти особливості психічної діяльності та поведінки, правильно планувати повсякденну та службову діяльність [5].

Таким чином, беручи до уваги все зазначене, можна сказати, що формування спеціальних знань інспекторів-кінологів відбувається як в процесі спеціальної підготовки так і під час виконання службових обов'язків. Ці знання включають знання основ митного, адміністративного та кримінального законодавства основ ветеринарії, зоопсихології, етології, спеціального дресирування, а також психології та етики спілкування. Крім того, забезпечення високого рівня спеціальних знань вимагає відповідних умов для їх формування, розвитку та вдосконалення, зокрема: удосконалення системи спеціальної підготовки кінологічних команд; забезпечення своєчасного та якісного навчання на курсах спеціальної підготовки кінологічних команд; активізації наукових досліджень щодо удосконалення

кінологічного забезпечення; створення в територіальних органах ДФС сучасної матеріально-технічної та навчальної бази для тренування та утримання службових собак, розвитку міжвідомчої та міжнародної співпраці з питань кінології.

Перспективами удосконалення та покращення спеціальних знань стануть дослідження психологічних аспектів професійної діяльності працівників кінологів при виконанні службових обов'язків.

Список бібліографічних посилань

1. Мордюшенко С. М. Професіографічний аналіз діяльності кінологів-рятувальників МНС : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 09.00.19. Харків, 2013. 24 с.

2. Богданюк О. Д. Формування готовності до професійної діяльності у майбутніх офіцерів-кінологів державної прикордонної служби : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2007. 20 с.

3. Виноград О. В. Педагогічні умови формування професійних якостей військовослужбовців-кінологів у процесі навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 20.02.02. Хмельницький, 2001. 20 с.

4. Соколовский, З. М. Понятие специальных познаний. *Криминалистика и судебная экспертиза*. 1969. № 6. С. 202.

5. Виноград О. В. Основи службової кінології : навч. посіб. Хмельницький : Меркьюріті-Поділля, 2011. 192 с.

Отримано 15.11.2018

УДК 343.98

Валерія Миколаївна КОПИН,

курсант 4 курсу навчально-наукового інституту № 2

Національної академії внутрішніх справ;

Юрій Павлович ПРИХОДЬКО,

доцент кафедри криміналістичного забезпечення

та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2

Національної академії внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ

Розвиток сучасного світу характеризується існуванням глобальних проблем, де поряд з такими «традиційними»